

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articuli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Nr. 5839/1911.

Circular

*cătră oficiile protopresbiterale și parohiale;
cătră sinoadele parohiale și peste tot, cătră
clerul și poporul din părțile, ce aparțin la
Consistorul eparhial arădan.*

Expirând în anul acesta mandatul deputaților congresuali aleși în 1908, în urma provocării Prea Venerabilului nostru Consistor mitropolitan din 22 August a. c. Nr. 326 M., subscrisul Consistor dispune alegeri nouă de deputați congresuali, pentru un period de trei ani, care începe cu 1 Octombrie 1911.

De după arondarea mai nouă, cele 14 cercuri electorale mirenești, rezervate pentru acest district, se compun precum urmează:

I. **Cercul Arad**, cu 14 comune și anume: Arad, Arad-Gaiu, Bătania, Budapesta, Cenadul-unguresc, Cicir, Mândruloc, Micălaca, Nădlac, Pecica, Sâmbăteni, Semlac, Șeitin, Tornea.

II. **Cercul Radna**, cu 37 comune și anume: Baia, Bătuța, Bărzava, Căpruța, Cladova, Corbești, Conop, Cuiăș, Cuvin, Dumbrăvița, Govoșdia, Gioroc, Giulița, Groși, Halaliș, Ilteu, Lupești, Milova, Miniș, Monoroștia, Odvoș, Obârșia, Pauliș, Pernești, Petriș, Radna, Roșia, Seliste, Șoimoș, Slatina, Sorosag, Soborșin, Temesești, Toc, Totvaradia, Troiaș și Vieniști.

III. **Cercul Giula**, cu 12 comune și anume: Bichiș, Ciaba, Chitighaz, Curticiu, Giula-germană, Giulamaghiară, Giula-Varșand, Macea, Otlaca, Pil, Siclău și Socodor.

IV. **Cercul Chișineu**, cu 12 comune și anume: Apateu, Berechiu, Cinteiu, Chișineu, Erdeiș, Mișca, Nădab, Șimand, Sinteia, Șepreus, Talpoș și Vădas.

V. **Cercul Șiria**, cu 16 comune și anume: Agris, Arăneag, Chirechiu, Covăsinț, Comlăuș, Curtacheriu, Drauț, Dud, Galșa, Măderat, Măsca, Pâncota, Siintea, Șiria, Târnova și F.-Vârșand.

VI. **Cercul Boroșineu**, cu 11 comune și anume: Bocsâg, Cermeiu, Ienopolea, Iermata, Mănerău, Moroda, Răpsâg, Seleuș-Cigherel, Șicula, Șomoșcheș și Zărând.

VII. **Cercul Buteni**, cu 43 comune și anume: Aldești, Almaș, Berindia, Bârșă, Bonțești, Buteni, Bodești, Buhani, Cavnă, Căcărău, Chisindia, Chertis, Cil, Cociuba, Cuied, Dezna, Dieci, Donceni, Govoșdia, Hodiș, Ignești, Iarcoș, Laz, Luguzău, Miniad, Moneasa, Mustești, Nadalbești, Nadăș, Neagra, Păiușeni, Prăjești, Ramna, Revetiș, Roșia, B-Șebîș, Sălăgeni, Șilindia, Susani, Slatina, Tauț, Voivodeni și Vasoia.

VIII. **Cercul Hălmagiu**, cu 62 comune și anume: Acuia, Aciuța, Baldovini, Bănești, Basarabasa, Bodești, Brotuna, Brusturi, Budești, Căzănești, Ciuciu, Ciungani, Cristești, Crocna, Dumbrava, Finiș, Valemare,

Gurahont, Groși, Guravale, Hălmagiu-Lescioara, Hălmașel, Holtmizeș, Honțisor, Ionești, Iosaș, Iosășel-Baltele, Lăzuri, Leasa, Leauțiu, Lunșoara, Măgulița, Mădrigesti, Mermesti, Ociu, Ocișor, Obârșia, Pleșcuța, Prevăleni, Poiana, Poienari, Rostoci, Saturău, Secas, Sârbi, Șteia, Strâmba, Șoimoș-Buceava, Tălagiu, Târnavă, Termure, Tisa, Tohești, Tomești, Tiulești, Valeamare, Vața-de-sus, Vața-de-jos, Vosdoci, Vidra, Zeldiș și Zimbru-Dulcele cu Brusturești.

IX. **Cercul Birchiș**, cu 31 comune și anume: Bara, Batta, Bacamezău, Birchiș, Bulza, Bunea rom., Căpâlnaș, Căprioara, Cladova, Cutina, Dobrești, Dubești, Groși, Iersnic, Lăpușnic, Leucușești, Monoștur, Ohabalungă, Ohaba-sârbească, Ostrov, Pădurani, Pojoga, Rădmănești, Rachita, Remetea-luncă, Selciva, Spata, Teta, Topla, Valea-mare și Vereshmort.

X. **Cercul Chișetău**, cu 20 comune și anume: Babsa, Balinț, Belinț, Budinț, Chișetău, Coșteiul-mare, Dragoești, Fadimac, Ficătar, Gruini, Hisiaș, Ictar, Ohaba-Forgaci, Paniova, Șușanovăț, Șuștra, Teș, Tărgoviște, Topolovăț și Jabăr.

XI. **Cercul Lipova**, cu 23 comune și anume: Belotinț, Bruznic, Buzad, Chelmac, Chesinț, Chizdia, Crivobara, Comiat, Cuveșdia, Dorgoș, Dubochinadăș, Hodoș, Checheș, Brestovăț, Labașinț, Lalașinț, Lipova, Pătârși, Secaș, Șistaroveț, Ususău, Vizma și Zabalt.

XII. **Cercul Vinga**, cu 18 comune și anume: Alioș, Bărăteaz, Bencecul-român, Călăcea, Chinez, Fenlac, Fibiș, Firighaz, Fiscut, Hodoni, Jadani, Monoștur, Murani, Seceani, Secusigi, S.-Miclăușul-mic, Vinga, Bódrogul-nou și vechiu cu filialele.

XIII. **Cercul Timișoara**, cu 25 comune și anume: Bazoș, Becicherecul-Mic, Beregsău, Bucovăț, Cerneteaz, Chișoda, Fabricul S. Georgiu, — S.-Ilie, Ghiroc, Șag, Ghiroda, Ianova, Izvin, Medveș, Mehala, Moșnița, Maierele-vechi, Parța, Pobda, Pustiniș, Remetea-timișană, Săn-Andrieu, Săn-Mihailul rom., Utvin și Heriacova.

XIV. **Cercul B. Comloș**, cu 16 comune și anume: B.-Comloș, Beba-veche, Cenadul-sârbesc, Checica-rom., Chiș-Orosin, Dugosello (Nerău), Ecica-română, Iancahid, Igrîș, Pesac, Sarcea-rom., Sarafola, Săn-Nicolaulmare, Toracul-mare, Toracul-mic și Vălcani.

Amăsurat acestei împărțiri, părțile aparținătoare la acest Consistor, formând 14 cercuri electorale, aleg 7 deputați din cler și 14 din mireni, de totți 21 deputați. Îmbinarea cercurilor în colegii electorale, locurile centrale de alegere și de scrutiniu, precum și numele comisațiilor le prezintă Conspectul dela finea acestui circular sub A).

Premiând acestea și având în vedere, că la alegerea deputaților congresuali servește de cinosură regulamentul pentru alegerea deputaților congresuali, votat de congresul național-bisericesc la 11/23. Oct. 1891, Nr. prot. 156. se dispun următoarele:

A) Pentru alegerea deputaților din cler. Preoții din câte două cercuri electorale îmbinate într'un colegiu, — fără a mai aștepta altă provocare, — se vor aduna **Joi în 10/23 Nov. a. c. la orele 11 înainte de amiază**; la locul central de alegere, indicat în conșpectul de sub A) și anume în localitatea îndatinată ori designată prin comisarul consistorial, și sub conducerea acestuia vor alege un deputat din cler pentru Congresul național-bisericesc observându-se la actul alegerii prescisele din §§-ii 18—26 ai suscitatalui Regulament congresual, iar după efeptuirea alegerii și după prevederea alesului cu credențional, comisarul va subșterne aici protocolul de alegere, într'una cu toate actele electorale, în 24 de oare după încheierea alegerii. — Regulament §. 12.

B) Referitor la alegerea deputaților mireni. Deși modalitatea publicării și a constituirei Sinodului electoral, precum și a votizării, este precizată în §§-ii 27—37 ai suscitatalui Regulament congresual, — trimis fiecărui oficiu parohial pe calea protopopiatului la 15/27 Februarie 1892 Nr. 123 — totuși pentru evitarea necorectităților se dispune precum urmează:

1. Se îndatorează preoțimea parohială, ca **Duminecă în 6/19 Noemvrie** în toate comunele, unde este preot local, să publice sinod parohial extraordinar pe **Duminecă în 13/26 Noemvrie a. c.**, în care zi apoi în toate acestea comune, nesmintit să se facă alegerea deputaților mireni pentru congresul național-bisericesc. Alt termin pentru acestea comune nu se admite.

Preotul conducător al oficiului parohial se îngrijește, ca această publicare să se facă deodată și în filii, invitând pe alegătorii acelora la alegere în comuna materă; filiile așadară votează în același protocol cu cei din materă. Regul. §. 15 și 27.

În comunele cu mai mulți preoți conducătorul oficiului parohial se îndatorează a comunica tuturor preoților din loc terminul de alegere.

2. În comunele, unde nu este preot local, administratorul comunei respective **Marți**, în ziua Arh. Mihail și Gavriil în **8/21 Noemvrie** va publica sinod parohial extraordinar pe **Duminecă în 20 Noemvrie (3 Dec.) a. c.**, când apoi și în acelea comune se va face alegerea deputaților mireni pentru congresul național-bisericesc.

3. Pentru a ușura biroului electoral actul alegerii, se trimite fiecărei parohii câte un exemplar din formularul de Protocol sub B). Lista în copie autenticată, provăzută cu clauzula de autenticare și subscrisă de președintele ordinări și de notarul sinodului, precum și de doi bărbați de încredere designați de sinod, se aclude la protocolul de alegere, iar lista originală rămâne și mai departe în arhivul parohial. Alegerea se face pe baza listei statorite mai înainte, care neschimbată rămâne pentru anul întreg. Totodată se îndrumă președinții și întreg biroul sinodului electoral a fi cu atențiune și a observa strict următoarele și anume:

a) Aclamațiunea nu este permisă, precum nu este permis nici să voteze unul în numele altuia, prezent sau absent.

b) În protocol să se inducă apriat și corect: locul și ziua, ora începerii și a terminării votării.

c) Numele candidatului, pe care votează alegătorii, să se scrie întreg și corect, căci semnele „dto“ și — „ — „ — nu sunt permise, și voturile induse la astfel de semne nu se vor considera.

d) votarea să se continue pe cât timp se însinuă alegătorii îndreptățiți, iar după ce au votizat cei prezenți să se mai aștepte $\frac{1}{2}$ oră, pentru a se putea prezenta și alți alegători îndreptățiți și, dacă în interval de $\frac{1}{2}$ oră nu se mai prezintă nici un alegător, se încheie

votarea anumindu-se la protocol ora încheerii; apoi după încheierea votării, după sumizarea voturilor, enunțându-se rezultatul, protocolul se subșcribe de președinte, bărbați de încredere și de notar, iar dacă bărbații de încredere, sau măcar și numai unul din ei, n'ar ști scrie, numele lor îl poate scrie și notarul, dar această împrejurare trebuie vădită prin aceea, că se spune apriat la protocol: cine a subșcris pe cei neștiutori de scrisoare? Fixarea timpului de așteptare ($\frac{1}{2}$ de oră) numai o singură dată se admite. După subșcriere protocolul pe pagina subșcrierilor se prevede cu 2 sigile, unul al parohiei, altul al președintelui sau al unuia dintre bărbații de încredere.

e) Protocolul astfel încheiat împreună cu copia autenticată de pe lista alegătorilor (și la caz de votizare secretă și cu ședulele de votare) să se pună sub cuvertă, și cuverta să se sigileze cu două sigile și anume: cu sigiliul oficiului parohial, și cu sigiliul președintelui sau al vreunui bărbat de încredere; iar dacă nici unul, nici altul dintre aceștia n'ar avea sigil, să se sigileze în două locuri cu sigiliul oficiului parohial și astfel sigilat cu două sigile și respective în două locuri, și provăzută cu adresa: „Protocolul Sinodului parohial din comuna _____“ să se predee unuia dintre

bărbații de încredere cu însărcinarea, ca pe ziua de 27 Noemvrie (10 Dec.) a. c. la ora 11 înainte de amiază, să-l prezinte comisarului consistorial la locul central al scrutiniului. Dacă acest membru ar fi împedecat, este datorința bărbatului de încredere al doilea a îndeplini această predare.

Această predare să se constate în protocolul electoral.

4. La 27 Noemvrie (10 Dec.) a. c., ora 11 înainte de amiază, prezentându-se bărbații de încredere ai singuraticelor sinoade parohiale la locul central al cercului anumit în conșpectul A) și anume în localitatea designată prin comisarul consistorial, sub președința acestuia se vor constitui în colegiu de scrutiniu, alegându-și din sânul lor un notar pentru ducerea protocolului și doi bărbați de controlă.

5. Despre actul scrutiniului, care, trebuie să se continue neîntrerupt și să se termine în aceeași zi, e a se lua protocol, în care să se inducă: locul, ziua și cercul electoral, unde s'a ținut scrutiniul cu expunerea precisă a orei, la care s'a început; apoi la scrutinare se urmează astfel: comisarul consistorial, în prezența bărbaților de controlă, desfăcând cuvertele fără a vătămă sigilele va lua pe rând toate protocoalele electorale, le va ceți cu voce înaltă și va îngriji, ca voturile din acelea protocoale să se inducă în protocolul colegiului de scrutiniu, după ordinea comunelor, din care se formează cercul electoral. Cuvertele se alătură la protocol.

6. Colegiul de scrutiniu nu este competent, nici îndreptătit a modifica, a șterge ori a adauge ceva în protocoalele de alegere ale singuraticelor sinoade parohiale, precum nici a examina și a delibera asupra actului de alegere, ci numai a-și face observările la protocolul de scrutiniu asupra protocoalelor defectuoase și astfel acele protocoale, cari n'ar corăspunde §-lor din Regulamentul sus citat, adecă n'ar fi subșcrise și sigilate, cum se recere, ori ar avea alte defecte, precum și cele prezentate mai târziu, ori eventual trimise numai cu poșta, nu le va lua în considerațiune, ci simplu le va adnexă la protocol, anumind cauzele, pentru cari nu s'au putut considera.

7. Dacă, după defacerea și inducerea tuturor protocoalelor de alegere prezentate, se constată, că ar mai fi parohii, dela cari nu s'au prezentat bărbații de încredere cu protocoalele, comisarul consistorial împreună

cu colegiul va mai aștepta o jumătate de oră, și dacă în acel interval se vor prezenta bărbați de încredere cu protocoale, le va primi și induce și acestea, iar dacă se va constata, că s'au prezentat protocoalele din toate parohiile, ori că nici după așteptare de o jumătate de oră nu s'au mai prezentat dela comunele restante protocoalele așteptate, se va încheia scrutinul, constatându-se în protocol *ora încheerii*; după aceea se vor număra voturile, pe baza protocolului de scrutin, și acel individ, care după computarea tuturor voturilor se va constata, că a întrunit mai multe voturi, se va proclama de deputat ales din partea cercului respectiv, și ca atare se va prevedea cu credențional. La cas însă, când doară doi sau mai mulți vor fi întrunit majoritate în număr egal, între dânsii să decidă soarta, îndată la fața locului. (Regulament §. 39).

8. Protocolul colegiului de scrutin și credenționalul alesului deputat se vor subscrie de comisarul consistorial, de notarul colegiului și de toți ceilalți membrii, adică de bărbații de încredere ai sinoadelor parohiale; apoi credenționalul se va predă, ori se va trimite pe cale sigură (pe poștă, recomandat) la mâinile alesului deputat; iar protocolul colegiului de scrutin, împreună cu toate actele electorale (adecă și *chvertele* cu *protocoalele* singuraticelor sinoade electorale, comisarul consistorial îl va subșterne Consistorului de aici în termen de 24 de ore cu raport, în care va arăta, că credenționalul l-a transpus alesului deputat, indicând și modul transpunerii. (Regulament §. 41).

9. La caz, când vre-un comisar consistorial preoțesc ori mirean ar fi împedecat, în ori ce mod, de a-și împlini misiunea de comisar: are să facă numai decât arătare la Consistorul de aici pentru altă dispoziție; dacă însă până la alegere, respective până la scrutin, nu va fi urmat de aici numirea altui comisar, sau doară împedecarea comisarului, numit se va arăta numai chiar în ziua sau sub actul alegerii, respective a scrutinului, în astfel de caz, alegătorii, respective membrii de scrutin sunt autorizați a-și alege un suplent al comisarului consistorial, care apoi va îndeplini toate agendele comisarului. (Regulament §. 10).

10. Toate persoanele, cari iau parte la alegerile de sub întrebare, fie ca președinți, notari, bărbați de încredere, bărbați de controlă, fie ca simpli alegători și pedepsiți pe cale disciplinară, dacă ar săvârși vre-o faptă contrară dispozițiilor în vigoare pentru alegerile de sub întrebare, ar conturbă, ori chiar ar zădărnici alegerea.

Aducând acestea la cunoștința clerului și popoului nostru, sfătuim pe toți, ca și la exercierea acestui drept — al alegerii deputaților congresuali, să fie conduși de sentimente adevărat creștinești, alegând de deputați congresuali numai bărbați devotați cauzelor noastre bisericești, bărbați zeloși și apti de a concurge cu sfatul și înțelepciunea lor la regularea, consolidarea și înaintarea afacerilor bisericeii noastre naționale.

A)

Conspectul

comisarilor consistoriali la actul alegerii deputaților pentru congresul național-bisericesc, pe periodul 1 Octomvrie 1911 — 1 Octomvrie 1914.

Nr. curent	Numirea cercului	N-rul comunelor	Pentru mireni		Pentru preoți	
			Locul scrutinului	Comisar consistorial	Locul alegerii	Comisar consistorial
I	Arad	14	Arad	Dr. Nicolae Oncu adv.	Arad	Dr. Gh. Ciuhandu asesor consistorial
II	Radna	37	Radna	Sava Raicu secretar de bancă		
III	Giula	12	Giula	Dr. Gh. Popoviciu adv.	Chișineu	Demetriu Muscan adm. ppresb. Chișineu
IV	Chișineu	12	Chișineu	Dr. Cornel Ardelean adv.		
V	Șiria (Világos)	16	Șiria (Világos)	Petru Truția adv.	Pâncota	Ioan Georgia ppresb. Ienopolea
VI	Ienopolea (Boroșineu)	11	Ienopolea	Dr. Teodor Burdan adv.		
VII	Buteni	43	Buteni	Dr. Aurel Grozda adv.	Iosășel	Cornel Lazar ppresb. Hălmagiu
VIII	Hălmagiu	62	Hălmagiu	Dr. Teodor Papp adv.		
IX	Birchiș	31	Birchiș	Dr. Alex. Marta adv.	Leucussești	Gerasim Sârb ppresb. Belinț
X	Chisetău	20	Chisetău	Dr. Gheorghe Adam adv.		
XI	Lipova	23	Lipova	Dr. Const. Mișici adv.	Lipova	Fabrițiu Manoilă ppresb. Lipova.
XII	Vinga	18	Vinga	Pavel Rotariu adv.		
XIII	Timișoara	25	Timișoara	Emanuil Ungurean adv.	Timișoara	Dr. Traian Puțici ppresb. Timișoara
XIV	B.-Comloș	16	B.-Comloș	Nestor Oprean adv.		

Dat în Arad, din ședința Consistorului plenar, ținută la 7/20 Octomvrie 1911.

Joan J. Papp, m. p.,
Episcop.

6160/1911.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului nou sistematizat de revizor școlar diecezan, prin aceasta se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare. Alegândul revizor școlar va fi coordonat referentului școlar ordinar și-și va primi cercul de agende dela Prezidiul consistorial.

Beneficiul împreună cu acest post constă din:

1. Salar anual de 2400 cor.
2. Bani de cortel 500 cor.
3. Diurnă de 8 cor. în cazurile de esmisiuni la vizitarea școlilor și pentru alte trebuințe, precum și speșele de călătorie.

Dela reflectanții la acest post se cere să aibă calificare pedagogică-academică; cei ce pe lângă această calificare superioară vor avea și praxă pe terenul școlar, vor fi preferați.

Aplicarea fiitorului inspector școlar se va face în mod provizor, având afacerea să o reguleze definitiv sinodul eparhial proxim.

Reflectanții la acest post au să prezinte la subsemnatul Consistor, în termenul concursual, cererile ajustate cu următoarele documente:

1. Autobiografia, pe scurt, a recurentului.
2. Estrasul de botez.
3. Toate documentele de cari dispun, relative la studiul academic prestat.
4. Atestatele despre eventualul serviciu școlar, prestat până acum.
5. Dovezile despre alte eventuale titluri de recomandare pentru postul de sub întrebare.

Arad, din ședința cons. plenară dela 7/20 Oct. 1911.

Consistorul rom. ort. din Arad.

Vorbirea

ținută de asesorul-ref. cons. Gh. Tulbure, ea delegat consistorial la conferința pastorală a tr. Peșteș din 6/19 Oct. 1911.

Onorată conferință!

Incredințat de Venerabilul Consistor eparhial se reprezintă autoritatea superioară bisericească la această conferință pastorală, fie-mi iertat, întâi de toate, să vă salut cu dragoste frățească și să dau expresiune sincerei bucurii, ce o simțesc, văzând, că la glasul de chemare al circulației consistoriale Sf. Voastre ați răspuns prin cea mai demnă și impunătoare prezență.

Infățșarea Sf. Voastre în număr aproape complet, mulțămirea și însuflețirea, ce se zugrăvește pe fețele Dv., avântatul cuvânt de deschidere al iubitului Dv. șef tractual, toate acestea sunt, înaintea ochilor mei, probe învederate că dispozițiunea Consistorului nostru privitoare la reactivarea conferințelor preoțești a răspuns unei *trebuințe generale* și de mult simțite în rândurile preoțimii.

În adevăr, onorată conferință, cred, că talmăcesc o intimă convingere a cercurilor noastre preoțești de pretutindeni, când constat, că în măsura, în care s'au lărgit cadrele vieții bisericești, în aceeași măsură s'au sporit și îndatoririle legate de chemarea preoțească, și ca o urmare firească, în acelaș raport se ivește și trebuința imperioasă, ca preoțimei să i-se deie prilejuri mai dese și potrivite, unde să-și poată da seama fiecare despre rezultatele muncii sale pe terenul pastoral, unde să-și poată lua îndemnuri nouă la continuarea apostoliei, lămurindu-și totodată linia drumului, pe care să porceadă, spre a se apropia de idealul cel sfânt și înalt al chemării sale

**

Vremile patriarhale — când rostul preotului român se mărginează aproape numai la alinarea durerilor sufletești ale dreptcredincioșilor creștini, — au apus. Generația preoțimii, a cărei întreagă pregătire se reducea la cunoștințele practice de ritual bisericesc, astăzi numai cu greu mai poate să facă față multiplelor sarcini ale păstorului de suflete,

Trebuie să recunoaștem însă și de data aceasta că fără să se fi putut avânta la o treaptă mai înaltă de cultură — preoții din bătrâni au săvârșit totuși o muncă de importanță netăgăduită pentru conservarea neamului, ce l-au păstorit. Ei au fost, dealungul veacurilor de răstriașe, singurele vestale, cari n'au lăsat să se stingă din candela sufletului românesc flacăra credinței și a dragostii de lege și de limbă. Iar minunea aceasta, On. conferință, preoții cei simplii și fără multă învățătură de carte din trecut n'au putut s'o săvârșască, decât sub puterea magică a unui adânc indemn sufletesc, care le-a inspirat o *înțelegere profundă a rostului lor în viața poporului, un adevărat și conștient duh de păstorire bună*. Numai având acest indemn tainic s'a putut avânta vechea preoțime la rolul istoric de păstrătoare a comorilor sufletești, cari alcătuiesc ființa și individualitatea specifică a neamului românesc. Din vrednicia aceasta strălucitoare a generațiilor de preoți coboriți în morminte, a rămas și asupra capetelor noastre, a celor de astăzi, o rază aurie, zmulă din aureola glorioasă, cu care i-a împodăbit simțul nostru de recunoștință, pentru marea operă istorică ce au săvârșit.

Spre a corăspunde chemării noastre de luminare, de zidire și de păstorire, eu cred așadar, că prima și cea mai cardinală îndatorire a noastră culminează în: a ne strădui să păstrăm nevătămat *patrimoniul sufletesc*, rămas nouă moștenire dela vrednicii noștrii înaintași în preoție. Căci, îndrăsnesc să afirm, numai păstrând legătura spirituală cu înaintașii, și continuând firul tradițional în interpretarea datorii noastre către biserică și neam, ne vom arăta vrednici să slujim la altarele, dela cari buzele lor cuvicioase ne înecetă au fărâmat rugăciuni, pentru mântuirea din robie a unui neam obidit și sărac.

Dacă dorim însă — și trebuie să dorim — să muncim ca slugi bune și credincioase în via Domnului, atunci în rândul al doilea însă ni-se impune datorința să *înmulțim talantul* moștenit dela antecesorii.

Deodată cu evoluția generală a omenirii s'au schimbat și referințele de trai și condițiunile de propășire ale poporului nostru și'n consecință s'au sporit și îndatoririle împreunate cu păstorirea lui. Pe lângă răspândirea credinței creștinești și propovăduirea bunelor moravuri, dela preotul veacului nostru se mai pretinde să-fie și un luminat sfetnic al credincioșilor săi, în toate direcțiunile pozitive ale vieții lor spirituale și materiale, începând cu ramurile

vieții culturale, sociale și economice și terminând cu terenul de luptă, pe care se afirmă și se cuceresc drepturile firești, cari condiționează existența și întărirea neamului. Cu'n cuvânt preoții de astăzi trebuie să fie arterele de căpetenie ale organismului național, și canalurile, prin cari toată învățătura se este de folos să se scurgă în straturile de jos ale poporului.

Am greși de moarte, on. conferință, dacă ne-am lăsa ispitiți de credință, că astăzi, când clasa noastră eultă, pătura intelectualilor noștri de toate categoriile s'a sporit în chip îmbucurător, preoții satelor, ar fi absolvați de alte îndatoriri în afară de zidurile bisericii. Nu. Astăzi — poate mai mult decât în todeauna — se impune trebuința, ca tot biserica să rămână focarul vieții naționale și tot în sinul asezămintelor ei să se păstreze neprihănită *vieța sufletească* a poporului nostru pentru că singurii *hrănitori ai sufletului poporului* încă tot numai noi preoții suntem și trebuie să rămănem.

Iar spre a satisface acestor sarcini multiple, de bună seamă și Sf. Voastre v'ați convins, că nu mai sunt suficiente preotului nici cunoștințele de liturgică și tipic, nici frumoasa înțelepciune mângâitoare a molitelnicului. Pregătirile și cunoștințele teoretice ale preotului zilelor noastre trebuie să fie mai solide și mai variate, arsenalul vieții sale intelectuale trebuie să fie îmbogățit cu tot soiul de arme spirituale. Necesitatea *preoților cărturari*, a preoților, cari să aibă toate atribuțiunile unei tagme de oameni cu carte și cu serioase preocupări de ordin intelectual, e reclamată deacum nu numai din exigențele vremilor schimbate, ci chiar și de trebuințele sufletești ale poporului nostru, ale cărui orizonturi intelectuale, în timpul din urmă s'au lărgit în mod simțitor.

Spre ilustrarea acestei constatări să ne întrebăm numai, on. conferință, cum va susține preotul nostru lupta cu mulțimea dușmanilor de azi ai credinții religioase și cum va satisface importanței sale misiuni de catichet și apologet, dacă nu va fi înarmat cu trebuincioasele cunoștințe teologice? Cum va ști preotul să profeseze principiile de credință și să apere drepturile bisericii sale — amândouă acestea deopotrivă primejdiile în zilele noastre — dacă nu va avea cuvenita pregătire dogmatică și canonică? Și în sfârșit cum, va corăspunde feluritelor sale datorințe oficiale, reclamate de aparatul complicat al administrației bisericești și civile, dacă nu va poseda o orientare sigură în domeniul legilor, regulamentelor și al concluzelor votate în corporațiunile noastre superioare bisericești?

Ori cât de netăgăduit ar fi însă adevărul acestor aserțiuni, nu trebuie însă să trecem cu vederea, că pe lângă toate aceste atribuțiuni de calificare profesională, se mai cere preotului o însușire de căpetenie, ca o condițiune sine qua non la împlinirea chemării sale. Aceasta este *dragostea conștientă și însuflețirea sinceră* față de misiunea sa apostolică. Lipsit de aceasta așa numită vocațiune, ori câtă minte și învățatură ar avea preotul, din sufletul lui va lipsi orice indemn nobil la muncă, iar el va rămânea un simplu funcționar, un om de meserie, un mădular mort în trupul bisericii. Și cei cari urmărești cu băgare de seamă manifestările unei părți a preoției noastre din timpul mai recent, ați putut observa, că de fapt în atmosfera bolnavă, care s'a instăpănit în viața noastră bisericească din anumite părți, a și răsărit deja embrionul acestui prototip de *preot-funcționar*. În sânul bisericii noastre. Observând cu multă durere sufletească și meditănd și eu asupra acestui fenomen, îndrănesc să afirm, On. conferință, că generalizarea lui nu ne va aduce altceva, decât ruperea legăturii firești și istorice

dintre clerul și poporul nostru și în consecință surparea temelii bisericii. De ceace Dumnezeu să ne păzească!

În rezumat așadar, *duhul de păstorie bună al vechilor preoți, înfrățit cu o temeinică pregătire teologică și încălzit de o conștientă dragoste de chemare*, iată On. conferință, cele trei atribuțiuni cardinale, iată cele trei ipostazuri, cari cred eu că trebuie să fie sintetizate în ființa sufletească a preotului român de astăzi, pentru ca să corăspundă pe deplin misiunii sale apostolice.

Iar pentru dezvoltarea și desăvârșirea acestor atribuțiuni, cum și pentru validitatea tuturor tendințelor spre progres ale preoției, terenul cel mai potrivit, în cadrele vieții constituționale ale bisericii noastre autonome, îl ofer de bună seamă *conferințele pastorale*. În marginile lor ne putem împărtăși vederile, cunoștințele și esperințele de viață pastorală, împrumutându-ne astfel unul altuia lumină din lumină; aici putem aduce în discuție lămuritoare toate chestiunile și problemele, cari ne privesc mai deaproape, având astfel ocaziune ca la focul curățitor al discuțiilor să ne făurim nouă arme de păstorie rodnică. Prin conferințe numai putem susține neîntreruptă legătura cu disciplinele teologice, cari le-am urmat în cursul anilor de seminar. În cadrele lor se pot afirma stăruințele spre progres și poate ieși la suprafață hărnicia și destoinicia câte unui preot mai zelos. Și tot numai în acest areopag intim ne putem destăinui păsurile, neajunsurile și greutățile, cu cari avem să luptăm purtând jugul lui Hristos între grelele împrejurări de viață pe care soartea mașteră ni-le-au rezervat. Știm toți, că mulțimea acestor greutăți și neajunsuri și povara nevoilor de ordin material este nu arareori atât de mare încât bietul nostru preot izolat într'un sat sărac și uitat de lume, ori câtă râvnă și însuflețire ar avea pentru frumsețea chemării sale este ispitit să-și piarză tăria, nădejdea și adeseori chiar și voia de lucru. Între astfel de împrejurări și pentru astfel de preoți, supuși de trudă și desnădejde, o conferință pastorală, o revedere și o întrunire cu colegii săi de apostolie este chemată să-i slujască de adevărat izvor răcoritor, din care adăpându-se va lua noi indemnuri și nouă putere de muncă.

**

O deosebită bucurie simte sufletul meu, On. conferință, că mi-a revenit cinstea să dau expresiune — fie și numai în linii generale — acestor câteva păreri și convingeri ale mele privitoare la chemarea preoțească, dându-mi-se astfel prilejul să mă reprezint în fața Dv. și pe mine *individual*, ca unul care însumi am solicitat reactivarea conferințelor pastorale și care sunt însuflețit de dorința de a ieși cât mai des în mijlocul preoției și a lua parte activă la toate acțiunile și străduințele ei spre progres și emancipare.

Și o îndoită bucurie am, că mi-a fost dat să mă prezint în mijlocul sf. Voastre al preoților din tr. Peșteșului, cari în zilele trecute atât de solidar v'ați manifestat în publicitate aderența față de *„principiul muncii și al luminii.”* Vă felicit călduros pentru acest gest frumos de conștientă afirmare. Prin manifestarea de aderare la muncă și lumină ați fixat înșivă cuințesența programului conferințelor pastorale.

Vă pot asigura că tot în numele acestui principiu va chemat și Venerabilului Consistor în aceste întruniri colegiale, la hărnicie în împlinirea datorințelor față de biserica străbună, sfânta cetate a naționalității noastre.

Să ieșim deci pe câmpul de muncă, pe care atât de larg ni-l deschide viața noastră bisericească, con-

știi fiind, că numai prin muncă se va putea clerul afirma, numai prin muncă se va face vrednic și de răsplată și numai prin lumină va deveni în viața bisericească și națională un factor viu și folositor, așa cum îl doria marele Șaguna.

Inspirat de aceste sentimente, încheiu cu dorința, ca conferința pastorală de astăzi, cu care se deschide seria conferințelor similare din tot districtul Consistorului nostru, să fie de cel mai bun augur și să deschidă e epocă de sănătoasă lucrare primenitoare în ogorul bisericii.

Doresc în sfârșit, ca lucrările, debaterile și hotărârile acestei conferințe să verse în inimile noastre nouă puteri și îndemnuri spre activitate rodnică, și să ne întărească încrederea în forțele proprii și nădejdea în viitorul sfinței noastre biserici pe care cu toții îl dorim să fie vecinic, măreț și fericit!

Convocări.

Bazați pe dispozițiile statutelor reuniunii noastre și pe concluzul XIV. din conferința trecută convocăm conferința I. din a. adm. c. pe marți în 25 octombrie (7 nov.) a. c. la școala noastră confesională din comuna Bătania.

Program:

1. La 8 $\frac{1}{2}$ ore a. m. participare la chemarea Duhului sfânt.
  2. Deschiderea conferinței.
  3. Ascultarea prelegerii ordinare în școala condusă de inv. Mihail Nicoară.
  4. Constatarea prezențelor.
  5. Sărbătorirea învățătorului pensionat Grigorie Roșu, din incidentul alegerii sale de membru onorabil al reuniunii.
  6. „Părți alese din Gramatică” prelegere de dr. Avram Sădeanu prof. preparandial.
  7. Dizertațiuni officioase, lucrute de Muciu Popescu și Uroș Pinteș; precum și alte dizertațiuni ce vor fi înaintate președintelui cu 3 zile înainte.
  8. Aprecierii prelegerilor și dizertațiilor ascultate
  9. Raportul biroului.
  10. Incassarea taxelor.
  11. Propuneri și interpelări.
  12. Fixarea locului și timpului pentru proxima conferință, precum și sortarea prelegătorilor officioși.
  13. Închiderea conferinței.
- Arad la 10/23 octombrie 1911.

Joan Vancu
președinte.

Georgiu Popoviciu
notar.

Despărțământul pesc Siria, al reuniunii învățătorilor români ort. din ppiatele arădane I—VII. I—și va ține proxima ședință marți la 25 octombrie (7 nov.) a. c. la școala de băieți din Pâncota, pe lângă următorul

Program:

1. Dim. la 8 ore chemarea Duhului St.
2. Deschiderea ședinței.
3. Prelegere practică din socoată de I. Grosșorean.
4. Prelegere practică din limba maternă de D. Simea.
5. Raportul biroului.
6. E executarea concluzelor adunării generale.
7. Dizertațiuni.

8. Discuțiuni școlare.
9. Propuneri și interpelări.
10. Abzicerea președintelui.
11. Fixarea proximei ședințe.
12. Închidere.

Șiria la 10/23 oct. 1911.

Alexiu Dobos
președinte.

Teodor Cherechean
secretar.

Despărțământul protopopesc Chișineu al Reuniunii învățătorilor ort. români din protopopiatele arădane I—VII își va ține adunarea de toamnă în Socodor la școala conmembrului Iulian Pagubă, în 27 octombrie (9 noembrie) a. c. la carea sunt rugați a participa toți membrii și sprijinitorii școlii noastre.

Programa:

1. Dimineața la 8 ore chemarea Duhului Sfânt.
  2. Deschiderea ședinței.
  3. Prelegeri practice din gramatica română la cl. III-a de Dimitrie Boariu inv. în Nădab.
  4. Prelegeri practice din aritmetică la cl. I de Todor Mariș învățător în Giula germană.
  5. „Termometrul” prelegere practică din Fizică de Ioan Popoviciu inv. în Cinteiu.
  6. Reflexiuni asupra prelegerilor practice.
  7. Planul de învățământ al Geografiei în școala noastră populară, lucrare didactică de Teodor Câmpian inv. Giulavârșand.
  8. Incassarea taxelor.
  9. Discuțiune asupra proiectului de statute pentru înființarea ligei antialcoolice între școlari, lucrare de Ioan Belle inv. Șiclău.
  10. E executarea concluzelor adunării generale.
  11. Propuneri și interpelări.
  12. Fixarea proximei ședințe și încheierea ședinței.
- Nădab, 10/23 octombrie 1911.

Dimitrie Boariu
președinte.

Trăian Tabic
secretar.

Despărțământul pesc Buteni al reun. inv. români dela școlile poperale conf. ortodoxe din protop. arădane I—VII își va ține adunarea de toamnă luni în 31 octombrie (13 nov.) a. c. în localitatea școlii din Barza (Barsa) la care toți membrii despărț. precum binevoitorii școlii sunt poștiți a participa.

Programa:

1. Azistare la chemarea Duhului St. la ora 8 a. m.
2. Ascultarea prelegerilor din școală, cl. superioare.
3. Cuvântul de deschidere.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Reflexiuni asupra prelegerilor.
6. „Astra” și reuniunea învățătorilor de G. Precupaș.
7. „Erori în disciplină și procedură”.
8. E executarea concluzelor adun. generale.
9. Incassarea taxelor.
10. „Dușmanii poporului nostru dela sate” de G. Precupaș.
11. Propuneri și interpelări.
12. Defigerea locului proximei adunări.
13. Autenticarea protocolului.
14. Închidere.

Bodești la 13/26 octombrie 1911.

Nicolae Boșcaiu
președinte.

Ioan Borlea
secretar.

CRONICA.

Dela biroul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“. Cătră domnii directori ai despărțămintelor „Asociațiunii“.

Vă aducem la cunoștință, că dl Aurel Cosciuc, a fost angajat din nou ca conferențiar agronomic al „Asociațiunii“, având chemarea a veni în ajutorul poporului nostru în cele economice, prin ținerea de prelegeri și demonstrațiuni practice, prin aranjarea de cursuri din toate ramurile economiei și anume: din cultura pământului, a plantelor agricole, a fânățelor și pășunilor, prăsirea animalelor de casă (vite, cai, oi, porci), cultura viilor, pomilor și a legumelor. Conferențiarul agronomic va stă în ajutorul economilor noștri la procurarea de semințe, de unelte și mașini agricole, de animale de prăsilă și altele, și va da îndrumări la toate întrebările ce li-se vor pune, ținând seamă totdeauna de lipsurile țărănilor noștri. Deasemenea se va îngriji, ca în despărțămintele, în cari va ținea prelegeri, să se întocmească și diferite expoziții și anume: de vite, produse agricole, mașini și altele. Mai departe conferențiarul va stăru și va stă în ajutorul poporului nostru și la înființarea de tot felul de însoțiri agricole, la înființare de bănci populare, lăptării și alte însoțiri cu caracter economic.

Ca aște organ al „Asociațiunii“ să-și poată îndeplini, chemarea sa, rugăm cu toată stăruința pe d-nii directori ai despărțămintelor, să binevoiască a se pune în legătură directă cu dânsul, arătându-i trebuințele cele mai neapărate ale economilor noștri din comunele ținătoare de respectivele despărțăminte și invitându-l cât mai des, să meargă în mijlocul poporului, ca să-i dea sfaturile și îndrumările de lipsă.

Trimiterea conferențiarului se va face în ordinea, în care vor intra cererile, ținându-se seamă — întrucât va fi cu putință — și de dorințele speciale ale despărțămintelor.

Cheltuielile de drum ale conferențiarului le vor acoperi despărțămintele din mijloacele ce le au la dispoziție, iară diurnele le va acoperi Comitetul central.

Sibiu, în 11/24 octomvrie 1911.

Pentru „Comitetul central“, biroul „Asociațiunii“.

Andrei Bârseanu,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar.

Neerolog. Subsemații cu inima întristată de durere aduc la cunoștință vestea dureroasă, că neuitatul și mult iubitul lor tată, socru și bunice Parteniu Turcu paroh, după un scurt, dar greu moribund, provăzut cu sfințele Sacramente, a încetat din viață marți, în 18/31 octomvrie, la 4 ore după amiază, în al 74 an al etății și 44 ani al preoției sale, dându-și nobilul suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale iubitului defunct se vor depune spre eternă odihnă, joi, în 20 octomvrie v. (2 noemvrie n.) a. e. la 10 ore în cimitierul român gr. ort. din Lupești. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Ioachim Turcu paroh gr. ort. ca fiu. Maria, Silvia ca fiice. Marioara Turcu n. Vuculescu ca noră. George Bugiu, ca ginere. Nicolae, Ioan, Iosif, Livia, Felicia, și Terezia ca nepoți și nepoate.

Concurse.

Pe baza încheierii V. Consistor Nr. 1813/161 Bis. 1911.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroh din comuna bisericească Chigic, protoprezbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Uzufructul pământului parohial, constător din 7 jugh. arător și fânățe. 2. Birul, o vică de bucate dela fiecare număr de casă. 3. Stolele uzuale. 4. Întregirea dela stat, conform pregătirilor celui ales. Casă parohială nu este; prin urmare alesul se va îngriji de locuința din al său.

Doritorii de a ocupa această parohie, sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Chigic, subscrisului protopresbiter, în Mezôtelegd având dânsii a se prezenta cu știrea protopopului în biserica ort. română din Chigic, spre a-și dovedi desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Pentru comitetul parohial.

Teodor Tărău
preot, preș. com. par.

Vasilie Filip
Inv. not. com. par.

În conțelegere cu mine: Alexandru Munteanu ppresb.

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare la școala confesională gr. ort. rom. din Răchita protoprezbiteratul Belințului să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 730 coroane. 2. Dela 150 numere de casă câte 12¹/₂ kgr. = 1815 kgr. în boambe, prețuit 225 coroane 30 fleri, 3. 1 jugăr pământ arător, prețuit în 50 cor. după care aleasa are a solvi dările. 4. Pentru conferință, dacă participă 20 cor. 5. Pentru scripturistă 10 cor. 6. Locuință în natură, cu supraedificate și intravilan lângă ea. De încălzirea și curățirea școlii să se îngriji comuna bisericească. Aleasa e datoare să instrueze școlărițele în cântări și lucrurile de mână și în dumineci și sărbători să le conducă la biserică și să susțină ordinea. Petițiile concursuale ajustate în regulă să adresează comitetului parohial din Răchita pe calea oficiului protopopesc din Bélincz (Belenceze), și reflectantele sunt poftite a se prezenta în termenul concursual într'o duminică sau sărbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare. Concursele, cari sunt mai de multi ani în funcție, au a produce și atestat de serviciu și conduită dela protopopul concernent.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Gherasim Sârb protopresbiter.

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei reactivată vacantă din Cinteș, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune pământ. 2. Un intravilan parohial. 3. Despăgubire de pășune. 4. Pentru bir și stole 500 cor. solvinde din cassa cultuală.

Cel ales are să supoarte toate contribuțiile ce se vor ieictă de după pământul beneficinal și va catehiză la școala noastră confesională fără orice remunerație specială.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se recere ecalificațiune corespunzătoare.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din Cinteș să vor subșterne la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Na-

dab (com. Arad), având recurenții a se prezenta în cutare duminică ori sărbătoare în s. biserică din Cintei, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Cintei, din șed. com. par. dela 25 sept. (8 oct.) 1911.

Toader Morar
președinte.

Ioan Popovici
notar.

In conțelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm. ppesc.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **K. Hodoș** (O. Hodiș) cottul Bihor protopresbiteratul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. cvartir liber și grădină. 2. Bir preoțesc dela fiecare casă 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. stolele îndatinate. 4. Pământul parohial 2 jug. 1360□ și pășunat. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Să notifică, că alesul va fi administrator stabil și în parohia Forosig unde va beneficia: 1. Dela fiecare casă câte 30 lit. cucuruz sfărmat ori 2 cor. 2. stolele îndatinate. 3. Pământul parohial.

În ambele comune alesul va fi îndătorat să suporte toate sarcinile publice după pământul folosit.

Reflectanții au să subștearnă rugărilor lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial din O Hodisiu, protopresbiterului concerninte, iar în vre-o duminică ori sărbătoare au a se prezenta în biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **Lupoia** cottul Bihor ppiatul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente: 1. cvartir liber cu grădină. 2. Dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. Stolele îndatinate. 4. Pământ parohial 3 jug. 528□. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Alesul va suporta sarcinile după pământul folosit.

Reflectanții la aceasta parohie recurses lor ajustate conform regulamentului le vor subșterne protopopului concerninte, și se vor prezenta în biserică din Lupoia în cutare duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *N. Rocsin* protopop.
—□— 2—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala conf. gr. or. din **Groș** se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios diecezan, pe lângă următoarele emolumente: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Pământul învățătoresc prețuit în 100 cor. și după care învățătorul are a solvi darea. 3. Venitele cantorale (mort mic 1 cor., mort mare 2 cor.) în calcul mediu 32 cor. 4. cvincvenalele prescrise. 5. cvartir cu grădină. 6. pentru curatorat și vâruit, dacă învățătorul ia această sarcină asupra sa 80 cor. din care sumă se va încălzi și sala de învățământ, procurându-se totodată și cele de lipsă la curatorat, vâruit, șurluit etc. Alesul are a purta și cantoratul în s. biserică fără alta remunerațiune. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți. Recursesle însoțite de

documentele necesare și adresate comitetului parohial din **Groș** (Garassa) să se subștearnă P. O. Oficiu Protoprezbiteral în Mariaradna și sub durata concursului recurenții să se înfățișeze în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 25 sept v. 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *P. Givulescu* ppop înșp. de școale.
—□— 2—3

Devenind vacantă stațiunea inv. din **Mădăras** protopresb. Tinței, pentru îndeplinirea ei se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela primă publicare.

Emolumentele sunt: în bani gata 484 cor. Relut pentru lemne 108 cor. 16 cub. grâu prețuite 176 cor., 7 cub. cucuruz 56 cor. 3 jug. catastr. 1127□ pământ arător și 1 jug. livadă 144 cor., una cănepiște 8 cor. Competința de pășunat 24 cor. Cortel liber cu intravilan de 661□. Pentru încălzirea salei de învățământ să va îngiji comuna bisericască.

Învățătorul ales va avea să provadă cantoratul și instruirea elevilor școalei de repetițiune fără altă remunerațiune. Stolele cantorale dela mort mare 3 cor. cu liturgie 4 cor. dela mort mic cununie și maslu câte 1 cor. Darșa publică o va solvi alesul învățător.

Cvincvenalul îl va primi numai după cincini ani de serviciu prestat în parohie.

Recurenții sunt poștiți a-și trimite recursesle lor instruite conform regulamentului școlar și adresate comitetului parohial din **Mădăras** on. oficiu protopop din **Méhkerék** și a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută în 2/15 octomvrie 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.
—□— 2—3

În urma autorizării Vener. Consistor de sub Nr. 5519/911 și 6017/911 prin aceasta se publică concurs din oficiu pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă parohul **Terentie Oprean** din **Cenadul sârbesc** cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune parohială.
2. Stolele legale.
3. Birul preoțesc legal.

4. Din toate aceste, alegându-l capelan va beneficia jumătate. Intregirea dela stat compete întreagă parohului. Se notează, că pe anul economic 1911/1912 sesiunea parohială e esarendată, iar partea capelanului e depusă la cassa de păstrare. După ce biserică își va fi încassat anticipațiunea dată pentru intravilanul de 600□ așa numit „Fundatiunea Laza Nicolaș” și aceasta formează venit preoțesc, din care jumătate compete capelanului.

5. Alegându-l capelan are să-și plătească toate dările publice după venitul beneficiat. Are a se îngiji de locuință și e obligat — fără altă remunerațiune a catehiză la școalele confesionale gr. ort. române și la școalele neromâne din loc.

6. Deoarece capelanul se alege cu dreptul de succesiune garantat în §. 6 din Regulamentul pentru parohii, și fiind parohia de clasa primă, dela recurenți se cere cvalificațiune de clasa primă.

7. Reflectanții vor avea a se prezenta în sfânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta desteritatea în rituale și omiletică.

8. Rugările de concurs instruite conform prescripțiilor §-ului 13 din Statutul organic și adresate comitetului parohial din Cenadul sârbesc (Nagycsanád) sunt a se înainta oficiului protopopesc rom. gr. ort. în Nagykomlós (B. Comloș) comitatul Torontal.

B. Comloș la 14/27 oct. 1911.
Din însărcinare: *Mihai Păcățianu* adm. ppop.

—□— 2—3

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din Gruin, protopresbiteratul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor., solvit de comuna bisericească; 2. pentru conferințe 20 cor.; 3. locuință frumoasă în edificiul școlii; 4. uzufructul grădinei școlare. După această grădină, dările cad în sarcina învățătorului; 5. dela înmormântări, parastase și altele, unde va fi poftit, câte 1 coroană.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ, va îngriji comuna bisericească. Curățirea locuinței învățătoresci însă cade în sarcina învățătorului.

Alesul e obligat să prestea serviciile cantonale, în și afară de biserică; să conducă elevii regulat la slujba dumnezească și să-i instrueze în cântările bisericești.

Ceice dovedesc, că pot conduce cor vocal, cei cu 4 clase medii și cei cu calcul general „distins” sunt preferiți.

Petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, să aștern comitetului parohial din Gruin (comitatul Caraș-Severin), pe calea oficiului protoprezbiteral din Belinț (Temes-megyé).

Reflectanții sunt poftiți a se prezenta într-o duminică, ori într-o sârbătoare, în biserică din Gruin, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* ppresbiter.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din Ch. Tarian (Köröstarján) protopresbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Cvarțir corespunzător cu două chilii, culină și cămară, precum și grădină de legumi. 2. În bani gata dela epitropia parohială 600 cor. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveninde 50 cor. 4. Întregirea salarului dela stat 350 cor. Pentru eventualele evinvenale să va recurge la stat. Dela recurenți să recere cvalificațiunea prescriasă, precum și atestat despre serviciul prestat până acum. Alegându-l va avea să provadă cantoratul în și afară de biserică și să împlinescă funcțiunile obveninde în parohie precum și în filii unde va fi poftit pe lângă stolele îndatinate. Va avea să instrueze elevii în cântarea bisericească, să-i conducă la biserică în dumineci și sârbători și cu aceia a țineă răspunsurile liturgice, apoi să conducă școala de repetițiune fără altă remunerațiune. Darea personală o va solvi alesul. Să notează că, de prezinte o parte din grădina școlară e ocupată cu cărămizile stei biserici edificând, pentru care învățătorul n'are drept a pretinde nici o remunerațiune ori despăgubire.

Recursurile ajustate conform §-ului 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Ch. Tarian (Köröstarján) sunt a se înainta subscrișului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte

de expirarea termenului de recurgere având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sta biserică de acolo pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Cei cu dexteritate de a instrui cor vocal vor fi preferiți și remunerați.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională română din Jadani (Mezőzsadány) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele anuale sunt: 1. salar fundamental 1000 coroane și evinvenalele prescise de lege; 2. cortel liber constător din 2 chilii, culină, grajd și 2 grădini în 800□; 3. pentru conducerea școlii de adulți din cassa comunei politice 100 coroane; 4. pentru înființarea și conducerea corului bisericesc 100 coroane; 5. pentru conferințe 20 coroane iar pentru scripturistică 10 cor.; 6. dela înmormântări unde va fi poftit 2 coroane. Pentru ținerea în curățenie a cortelului învățătoresc precum și a salei de învățământ și pentru încălzirea acestora să îngrijește comuna bisericească. Alesul învățător e obligat să provadă strana dreaptă și să instrueze elevii în răspunsurile liturgice având să-i conducă regulat la serviciul divin.

Reflectanții au să-și aștearnă în termen legal concursurile ajustate cu documentele prescise la P. On. oficiu protoprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárváros) și să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința com. parohial ținută în Jadani la 29 septembrie (12 octombrie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul ppresb.: *Dr. Traian Puticiu* insp. de școale.

—□— 3—3

Licitațiune minuendă

Pe baza rezoluțiunei Venerabilului Consistor de sub Nr. 5744/1911, prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a edificării noiei sale de învățământ în comuna Vidra cott. Arad cu termen de 17/30 Noemvrie la orele 10 a. m. în școala confesională din loc.

Prețul de esclamară este 3577 cor. 26 filleri. Reflectanții vor avea se depună vadiu înainte de a începe licitațiunea 10% din prețul de esclamară în bani gata ori hârtii de valoare. Pentru participare la concurs nu își poate fiormulă nici un fel de pretenziune față de comuna bisericească. Planul și preliminarul de spese și condițiile de licitație se pot lua în primire de către reflectanți la oficiul parohial din loc. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunei, aceluși reflectant în care are mai multă încredere și garanție materială și morală.

Dat în ședința comitetului parohial din Vidra, ținută la 25 sept. (8 oct.) 1911.

Nicolae Sirca
pres. com. par.

Cu consenzul protopresb. *Cornel Lazar.*

—□— 3—3

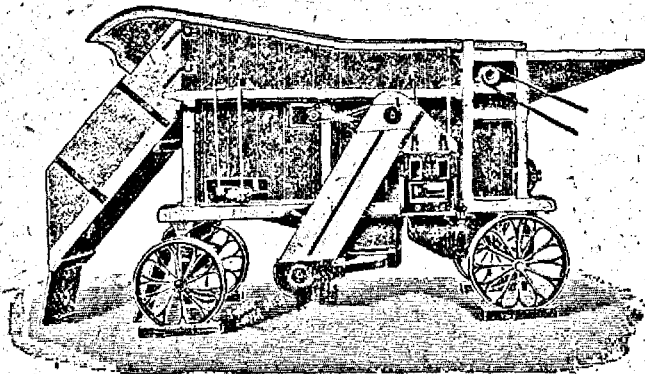
Cea mai mare firmă românească din Ungaria Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406

==== Neguțatorie de fer în gros și în detail. ====

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume:

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

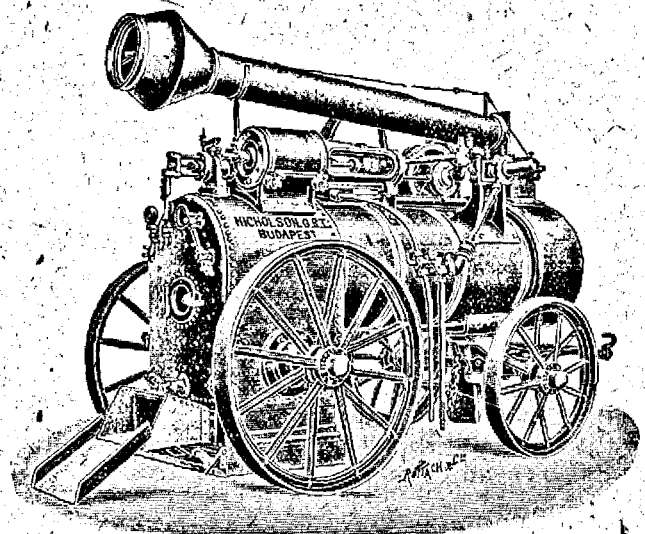
Masini de secerat și de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. **Articli de specialitate.** Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și negustorie de specialități separat în casa lui Dr. Ispravnic lângă negustoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu unelte trebuincioase, să ceară **Catalogul nostru ilustrat**, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

82-52

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.